

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Gminy *Czarne*, *Lipna* i *Nieznałowa* w obwodzie sanockim, które otrzymały spólną szkołę trywialną w Czarnem, zapewniły oprócz dotychczasowej dotacyi w kwocie 47 złr. 4 c. w. a. każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka, oddać roczną płacę w kwocie 100 złr. w. a. gotówką, a nadto ofiarowały na polepszenie dotacyi nauczyciela czysty dochód terażniejszy w kwocie 42 złr. 49 c. w. a. z 21 sztuk swoich obligacyi razem wartości 1006 złr. 36 1/2 c.

Oprócz tego obowiązały się rzeczono gminy, wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem nauczyciela i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawić porządki szkolne, zajmować się czyszczeniem szkoły, zrębywać i przystawiać ofiarowane przez właściciela wsi 6 niż. austr. sągów drzewa twardego a 3 miękkiego, a nakoniec ofiarowany przez gr. kat. plebana w Czarnem, x. Sofrona Polańskiego, na czas jego terażniejszego plebaństwa na polepszenie dotacyi nauczyciela grunt do zasiewu 1 mierzycy kartofli bezpłatnie uprawiać.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty ludu wiejskiego podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 7. stycznia 1865.

W y k a z

prawomocnych wyroków c. k. sądów wojennych w Galicyi i Krakowie zapadłych w miesiącu grudniu 1864.

(Ciąg dalszy.)

VIII. C. k. sąd wojenny w Tarnopolu.

Za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej §. 66. cyw. lub §. 343 wojsk. k. k.

1. Franciszek *Taranowski* z Kozłowa, 46 l. żonaty, ekonom, — i 2. Bronisław *Grek* z Brzezan, 21 l. stanu wolnego, ekonom, każdy na 3 miesiące więzienia. — 3. Wiktoryja *Szeka* z Medyna, 66 l. wdowa, właścicielka dóbr, na 3 tygodnie więzienia w drodze łaski uwolniona. — 4. Konstanty *Antonowicz* z Tarnopola, 22 l. stanu wolnego, bez zatrudnienia, na 1 miesiąc więzienia. — 5. Józef *Podlewski* z Chomiakówki, 19 l. stanu wolnego, właściciel dóbr, na 6 miesięcy więzienia; obudwom ostatnim kara w drodze łaski darowana, w skutek rekursu tychże c. k. wyższy sąd wojskowy skazał ich na areszt u profosa, od tego jednak przy darowaniu kary uwolnieni. — 6. Waleryan *Podlewski* z Romaszówki, 51 l. żonaty, właściciel dóbr, kawaler c. k. austr. orderu żelaznej korony, i ces. res. orderu Ś. Jerzego, na 2 miesiące więzienia. — 7. Mikołaj *Owadiuk* z Skały, 20 l. stanu wolnego służący, — 8. Grzegorz *Kapriel* z Skea na Bukowinie, 39 l. stanu wolnego, rządcza dóbr, — 9. Michał *Wrześniowski* ze Lwowa, 32 l. oficyalista prywatny obciążony przekroczeniem, przeciw bezpieczeństwu honoru §. 492 cyw. k. k., — 10. Jan *Koprowski* z Kozowa, 32 l. żonaty, ekonom, — 11. Kazimierz *Rozinkiewicz* z Moszczan, 39 l. żonaty, leśniczy prywatny, i — 12. Oktaw baron *Heydel* z Latacza, 39 l. żonaty, właściciel dóbr, od 7 do 12. wszyscy dla braku dowodów uwolnieni.

Za zbrodnię gwałtu publicznego §. 81. cywilny lub 358 wojs. k. k.

13. Marek *Rubinstein* z Mikuliniec, 50 l. żonaty, dzierżawca propinacyi, na 6 tygodni więzienia, i — 14. Jakub *Rubinstein* z Nastasowa, 19 l. bez zatrudnienia, stanu wolnego, na 4 tygodnie więzienia.

Za przestępstwo przeciw publicznej spokojności i porządkowi §. 562 wojs. lub 305 cyw. k. k.

15. Hryńko *Stecki* z Biłki, 48 l. żonaty kmieć, — i 16. Iwan *Karyszyn* z Biłki, 36 l. żonaty wyrobnik, obadwa z braku dowodów uwolnieni.

Za przestępstwo przeciw zarządzeniom publicznym. §§. 312 i 311 cyw. lub 569 i 571 wojs. k. k.

17. Józef *Kulczycki* z Korolówki, 26 l. żonaty kmieć, uwolniony z braku dowodów. — 18. Szymon *Gettor* z Czortkowa, 34 l. żonaty kramarz, — 19. Mikołaj *Skorohut* z Borszczowa, 34 l. żonaty kmieć, — 20. Teodor *Saranczuk* z Wołkowiec, 28 l. żonaty wyrobnik, każdy na 8 dni aresztu w sztokhauzie.

Za przekroczenie obwieszczeń z 28. i 29. lutego 1864.

21. Franciszek *Morawski* z Turowic, 40 l., wdowiec, dzierżawca dóbr, na karę pieniężną w kwocie 25 złr. w. a. — 22. Antoni *Gibliński* z Szuszczyzna, 20 l., stanu wolnego, kmieć, — i 23.

Dominik *Sliski* z Potoka, 40 l., żonaty, leśniczy prywatny, uwolnieni z braku dowodów. — 24. Stefan *Kuziów* z Zborowa, 45 l., stanu wolnego, leśniczy prywatny, na 8 dni aresztu w sztokhauzie. — 25. Walenty *Siechty* z Ujezny, 22 l., stanu wolnego, syn właściciela gruntu, na karę pieniężną w kwocie 15 złr. w. a., w drodze łaski kara znizona na 5 złr., — i 26. Henryk *Kozicki* z Tarnawki, 60 l., żonaty, czasowy posiadacz dóbr Tarnawki, na karę pieniężną w kwocie 20 złr. — 27. Hipolit *Radzewicz Winnicki* z Kołomyi, 58 l., żonaty, właściciel dóbr, na karę pieniężną w kwocie 60 złr., w skutek rekursu do w. wojskowego sądu apelacyjnego kara w drodze łaski znizona na 15 złr. w. a.

Z c. k. sądu wojennego w Tarnopolu.

IX. C. k. sąd wojenny w Rzeszowie.

Za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej §. 343 wojsk. lub 66 cyw. k. k.

1. Longin *Kreczyński* recte *Kryciński* mylnie Józef *Korczyński* z Żabna, 27 l. ob. łac. stanu wolnego, czeladnik kominiarski, na 4 miesiące więzienia z policzeniem odbytego aresztu śledczego, (obciążony przestępstwem przeciw zarządzeniom publicznym). — 2. Michał *Miros* z Krządki, 28 l. ob. łac. wyrobnik, na 3 miesiące więzienia, z wliczeniem odbytego aresztu śledczego. — 3. Franciszek *Margiel* z Grębowa, 24 l. ob. łac. flisak, na 3 miesiące więzienia, z policzeniem odbytego 2 miesięcznego aresztu śledczego. — 4. Stanisław *Kosecki* z Sarnicy, 26 l. ob. łac. stanu wolnego, dzierżawca dóbr Projeza, na 2 miesiące więzienia. — 5. Franciszek *Osetek* z Rudnika, 21 l. ob. łac. stanu wolnego wyrobnik, na 1 miesiąc więzienia. — 6. Wojciech *Skiba* z Rudnika, 23 l. ob. łac. stanu wolnego wyrobnik, na 1 miesiąc więzienia. — 7. Błażej *Denko* z Sędziszowa, 29 l. ob. łac. żonaty, czeladnik garnczarski, na 14 dni więzienia.

Za przestępstwo przeciw publicznej spokojności i porządkowi §§. 531 i 532 wojs. lub §§. 279 i 280 cyw. k. k.

8. Hiacynt *Swiniuch* z Krzywy, zamieszkały w Porębach krzywskich, 27 l., żonaty, kmieć, na 6 tygodni aresztu, zaostrożonego założeniem lekkich kajdan (obciążony przestępstwem przeciw zarządzeniom publicznym). — 9. Tomasz *Bak* z Poręb krzywskich, 23 l., ob. łac., żonaty, kmieć, na 6 tygodni aresztu, zaostrożonego założeniem lekkich kajdan (obciążony przestępstwem przeciw zarządzeniom publicznym i przeciw bezpieczeństwu własności przez kradzież. — 10. Stanisław *Zadgrodnik* z Czarny, 34 l., ob. łac., żonaty, kmieć, na 4 tygodnie aresztu, obciążony przestępstwem przeciw zarządzeniom publicznym.

Za przestępstwo przeciw zarządzeniom publicznym

§§. 569 wojs. lub 312 cyw. i 571 wojs. lub 314 cyw. k. k.

11. Sebastyan *Markiewicz* z Przeworska, 55 l., ob. łac., żonaty, rzeźnik, 25 dniowy areszt śledczy policzony za karę (obciążony przestępstwem przeciw bezpieczeństwu honoru). — 12. Józef *Dudek* z Poręb krzywskich, 23 l., ob. łac., stanu wolnego, wyrobnik, — 13. Wojciech *Fered* z Czerny, zamieszkały w Porębach krzywskich, 50 l., żonaty, wyrobnik, — 14. Walenty *Sochara* z Poręb krzywskich, 48 l., żonaty, wyrobnik, — 15. Wojciech *Cisło* z Czarny, zamieszkały w Porębach, 43 l., żonaty, wyrobnik, — 16. Hiacynt *Godek* z Poręb krzywskich, 18 l., ob. łac., stanu wolnego, syn kmiecia, — 17. Stanisław *Siwiec* z Czarny, zamieszkały w Porębach, 29 l., żonaty, wyrobnik, każdy na 8 dni aresztu. — 18. Wolf *Pelz* z Dąbrowy, zamieszkały w Radomyślu, 40 l., izraelita, żonaty, handlarz wołów, na 4 dni aresztu, lub karę pieniężną w kwocie 20 złr. — 19. August hrabia *Schlippenbach* z Hengersdorf w Szląsku, 42 l., ewanielik, stanu wolnego, dzierżawca dóbr Grzegorzówka, na 3 dni aresztu, lub karę pieniężną w kwocie 15 złr. — 20. Antoni *Bilski* z Motycz szlacheckich, 42 l., ob. łac., właściciel dóbr, za to przestępstwo, tudzież za przekroczenie obwieszczenia z 28. lutego 1864 dla braku istoty czynu uwolniony i uznany za niewinnego.

Za przekroczenie obwieszczeń z 28. i 29. lutego 1864.

21. Hersch Leib *Frost* z Woli ranizowskiej, 22 l., izraelita, stanu wolnego, bez zatrudnienia, na 6 tygodni aresztu prócz utraty broni i amunicyi. — 22. Wojciech *Wójcik* z Bilińca, 40 l., ob. łac., żonaty, kmieć, na 30 dni aresztu. — 23. Marek *Birnhack* z Grembowa, 63 l., izraelita, żonaty, kmieć i szynkarz, na 30 dni aresztu. — 24. Antoni *Madej* v. *Wójcik* z Żabna, 60 l., ob. łac., kmieć, na 20 dni aresztu. — 25. Franciszek *Kupiec* z Bielińca, 22 l., ob. łac., żonaty, syn kmiecia, na 15 dni aresztu. — 26. Wojciech *Janeczko* z Grembowa, 28 l., ob. łac., żonaty, kmieć, na 14 dni aresztu. — 27. Józef *Dombek* z Grembowa, 45 l., ob. łac., żonaty, kmieć, na 14 dni aresztu. — 28. Filip *Schweitzer* z Salichowa, 42 l., ewanielik, kmieć i wójt, na 10 dni aresztu. — 29. Bartłomiej *Tadla*

z Błędowy, 56 l., ob. łac., żonaty, kmieć i gajowy, na 10 dni aresztu. — 30. Wojciech Urban z Zdziar, 15 l., ob. łac., stanu wolnego, wyrobnik, na 4 dni aresztu. — 31. Piotr Gonddek z Grembowa, 45 l., ob. łac., kmieć, na 2 dni aresztu. Od 22 do 31 wszyscy skazani oraz na utratę broni. — 32. Józef Krzewicki z Rudnika, 27 l., ob. łac., stanu wolnego, wyrobnik, na 30 dni aresztu. — 33. Tomasz Cwynar z Markowy, 30 l., żonaty, wyrobnik, na 14 dni aresztu. — 34. Andrzej Kut z Markowy, 30 l. ob. łac. wdowiec, wyrobnik, na 14 dni aresztu. — 35. Maciej Golec z Zdziar, 34 l. ob. łac. żonaty kmieć, na 14 dni aresztu. — 36. Jerzy Herold z Sulichowa, 35 l. ewangelik kmieć, na 8 dni aresztu. — 37. Edmund Wojnarowski z Żarnowy, 41 l. ob. łac. stanu wolnego, właściciel dóbr z Zarzekowic, na 2 dni aresztu lub karę pieniężną w kwocie 10 złr. — 38. Franciszek Popiel z Sokolnik, 54 l. ob. łac. stanu wolnego, dzierżawca dóbr, na 2 dni aresztu lub karę pieniężną w kwocie 10 złr. — 39. Bruno Trojacki z Pniowa, 46 l. ob. łac. żonaty, właściciel dóbr, na 3 dni aresztu lub karę pieniężną w kwocie 15 złr. i utratę broni. — 40. Anna Moreau z Woli rzyceyckiej, 42 l. ob. łac., wdowa po dzierżawcy dóbr, na 3 dni aresztu lub karę pieniężną w kwocie 15 złr. w. a. i utratę broni. — 41. Jan Baran z Grembowa, 40 l. ob. łac. kmieć, na 6 dni aresztu.

Z c. k. sądu wojennego w Rzeszowie.

(Dokończenie nastąpi.)

Telegram Gazety Lwowskiej.

(Nadesłany wczoraj o godzinie 11. przed południem, ale udzielony redakcyi dopiero o godzinie 1. w południe po zamknięciu dziennika).

Berlin, 17. stycznia. Na wczorajszym posiedzeniu izby deputowanych obrani zostali: Grabow prezydentem, Unruh i Bockumdolffs wiceprezydentami. Grabow wspomina w swojej przemowie o prześladowaniu liberalnej prasy i o karach dyscyplinarnych na liberalnych urzędników. Przyłożono siekiere do drzewa konstytucyi, ażeby w obec świetnych wypadków wojennych przytłumić opinię publiczną, izbę deputowanych zmusić do poddania się i podwiązać żyłę konstytucyjnego życia. Ale sumienie ludu pruskiego i jego reprezentantów nie da się ugiąć. Spodziewa on się porozumienia z rządem na drodze prawa.

Część nieurzędowa.

Lwów, 18. stycznia.

Wiener Abendpost z 16. b. m. przyniósł kilka zaprzeczeń urzędowych, a mianowicie najprzód oświadcza ona, że mylnem jest doniesienie kilku dzienników, jakoby układy toczone z generałem kawalerji hrabią Clam-Gallas względem obsadzenia najwyższej szarży dworskiej pierwszego ochmistra Jego Mości Cesarza pozostały bezskutecznymi i z tego powodu miano rozpocząć teraz układy z księciem Schwarzenbergiem, gdyż przy nadawaniu najwyższych szarz dworskich niemoże być wcale mowa o poprzednich ofiarowaniach lub układach; dalej zbija Wiener Abendpost doniesienie dzienników, jakoby Księciu pruskiemu Fryderykowi Karolowi miał być oddany uroczystie na własność 2gi pułk artylerji, gdyż wiadomo powszechnie, że Książę Fryderyk Karol jest właścicielem c. k. 7go pułku huzarów; a nakoniec podaje jeszcze ten dziennik dla sprostowania, że kompania honorowa, która ustawiła się w dworcu kolei na przyjęcie dostojnego gościa pruskiego, była ze stojącego na załodze w Wiedniu 24. pułku piechoty Księcia Parmy, nie zaś ze stojącego w Pradze 34. pułku piechoty Króla pruskiego.

Na przedwczorajszym posiedzeniu izby deputowanych Rady państwa był na porządku dziennym raport wydziału, wybranego do obradowania nad drugim rocznym sprawozdaniem komisji do kontroli długów państwa.

Po dłuższej debacie głosowano najprzód nad wnioskami względem przyjęcia do wiadomości. Punkta 1., 2. i 3. przyjęte zostały bez debaty.

Przy wniosku względem przyjęcia do wiadomości, że rezultat wydania pożyczki loteryjnej w sumie 40 milionów musi być nazwany pomyślnym (gdy przeciwnie komisja kontroli nazywa ten rezultat niepomyślnym), zabierali głos Winterstein, Herbst, Cupr, Taschek, minister finansów i sprawozdawca Brestl. Przy wniosku co do oświadczenia izby względem zaciągniętej przez fundacyę Rudolfa pożyczki loteryjnej w sumie 2 milionów, przemawiali Herbst, Tinti, Brinz, Berger i Schindler.

Deputowany Schindler proponował jako dodatek do wniosku wydziałowego: „że przyjęte przez ministerstwo stanu zobowiązanie pod względem pożyczki loteryjnej nie ma w obec finansów państwa żadnego legalnego znaczenia.“ Wniosek ten poparto jednomyślnie, nawet ława ministeryalna oświadczyła się za nim. Przy głosowaniu odrzucono pierwszą część wniosku wydziałowego, drugą część i dodatkowy wniosek Schindlera zostały przyjęte.

Otwarcie sejmu pruskiego jest dzisiaj najważniejszym wypadkiem. Większość dzienników pruskich oświadcza, iż nie nadeszedł jeszcze czas ocenienia ducha mowy tronowej i jej znaczenia z zupełną pewnością, i tylko dzienniki wyraźniejszej barwy stronicznej sąd o niej wydają.

Z Berlina donoszą dziennikowi *Presse* o przygotowawczych obradach stronnictw sejmu pruskiego następujące ciekawe szczegóły: „Pierwsze przygotowawcze posiedzenia członków partji postępowej i lewego centrum odbyły się dnia 13. b. m. wieczorem. Zgromadzenia nie były jeszcze kompletne i dla tego nie mogła też przyjść do skutku regularna dyskusya. Partja postępowca obstawała przy zasadzie, że obecni nie mogą uchylać za nieobecnych, i wszelkie wnioski na te posiedzenie zostały odroczone. Usposobienie deputowanych, należących do większości izby, nie jest bynajmniej pojednawcze. W kwestyi budżetowej, i w tem, co stanowi rdzeń sporu, w kwestyi konstytucyjnej, zajmują deputowani obudwu wielkich liberalnych stronnictw to samo stanowisko, co w ciągu przeszlorocznej sesyi ciała prawodawczego. Że w łonie obudwu frakcyi przyjdzie do gorących walk, to niepodlega żadnej wątpliwości. „Partja uchwał“, to jest ci, którzy chcą rezolucjami odrzucić obrady nad budżetem, należą do najdzielniejszych szermierzy parlamentarnych. Dowodzą oni, że godność reprezentacyi ludu została nanowo skompromitowana, że lud przyzwyczaiłby się do stanu chronicznego i tym zposobem zostały przekupiony, i że bezużyteczne odraczanie musiałoby narazić na niebezpieczeństwo interesa Prus i Niemiec. Do tej chwili stoi naprzeciw tej partji uchwał zawsze jeszcze większość, która żąda odpowiedniego regulaminowi obradowania nad budżetem i ułożenia preliminarza na rok 1865. Łatwo jednak być może, że partja obrad skłoni się do kompromisu, który poprawkami oznaczy tok obrad nad budżetem. Takie propozycye wyjdą jak się zdaje ze stronnictwa polityczno-ekonomicznego. Co do zagranicznej polityki zaś czynią deputowani partji aneksyjnej takie zastrzeżenia, które wcale nieodpowiadają życzeniom pana Bismarka.“

La France sądzi, iż na ostatniej radzie ministrów nie było wcale mowy o ograniczeniu rozpraw nad adresem. Dziennik ten przekonany jest, że obecna kadencya ciała prawodawczego będzie czysto praktyczna, w właściwym znaczeniu tego wyrazu. Ciału prawodawczemu złożone będą wiele projektów do praw odnoszących się po większej części do interesów natury ekonomicznej; projekta te są właśnie teraz w wypracowaniu. Dla załatwienia spraw tych przynajmniej czterech miesięcy czasu będzie potrzeba.

Zdaje się, iż rząd portugalski nie dozwoli urzędowego ogłoszenia encykliki papieżkiej. Dziennik lizboński *Journal de Comercio* pisze pod dniem 8. stycznia: Gazety korzystając z wolności druku, ogłosiły encyklikę. Mamy wszelako nadzieję, a raczej przekonani jesteśmy, że rząd portugalski nie nada powagi królewskiej dokumentowi, którego doktryny zagrażają podstawie konstytucyi naszej i prawom naszym. W dzisiejszym cywilizowanym świecie nie masz ani jednego państwa katolickiego, któreby wyznawało doktryny rzymskiej encykliki; nie masz ani jednego rządu, któryby je przyjąć mógł.

Memorial diplomatique mówi o nocie, którą Aali Basza do reprezentantów mocarstw zagranicznych w Konstantynopolu pod dniem 20go grudnia wystosować miał. W nocie tej jest mowa o krwawych wypadkach w Libanie w 1860 roku, o usiłowaniach Porty otomańskiej gwoli ukarania winnych, wynagrodzenia poszkodowanych i przywrócenia spokoju, i w końcu wyraża zdanie, iż nadszedł czas udzielenia amnestyi tym, co w więzieniu są osadzonymi, lub z kraju wygnani. Porta wszelako chciałaby usłyszeć pod tym względem zdanie mocarstw, mających udział w konwencyi z dnia 9. czerwca 1860 roku. Porcie przedewszystkiem na tem założyć ma, ażeby pozycya znanego przywódcy Maronitów Józefa Karem uregulowana została.

Reforma stałego podatku w Austrii.

III.

Lwów, 17. stycznia. W dwóch artykułach wstępnych, w wczorajszym numerze w wyciągu zamieszczonych, *Jener. Kor. austr.* wykazała niewłaściwość podstawy obecnego systemu podatkowania i konieczną potrzebę reformy. W trzecim artykule też *Jener. Kor.* wspomina o pracach komisji do zbadania sprawy podatkowej przez Najjaśniejszego Pana w roku 1859 wyznaczonej. W komisji tej po dokładnem zgłębieniu rzeczy odezwało się wiele poważnych głosów za zupełnem zerwaniem z systemem dotychczasowym, wszelako po gruntownej rozprawie przemogło przekonanie, iż dotychczasowa metoda podatkowania za nadto głębokie zapuściła korzenie we wszystkie stosunki ekonomicznego życia, ażeby się dało jednym skokiem stanąć na systemie, opartym na zupełnie odmiennych podstawach. Dla tego też w wypracowaniu obecnego złożonego projektu do prawa zatrzymano w głównych częściach podatki dotąd pobierane, starano się tylko dojść do słusniejszego ich rozdziału i rozkładu na różne kraje koronne, tudzież na różne warstwy ludności. Dzieło reformy nie zaprowadzi więc nowych podatków, dotąd w Austrii nie znanych, lecz prowadzi raczej gruntowne ulepszenie obecnego systemu podatkowania, w czem głównie uwzględnione będzie nałożenie sprawiedliwych i jednostajnych ciężarów na różne źródła przychodu, obok takich urzędów, w skutek których dopięta będzie pożądana stałość w podstawach podatkowania zaprowadzić się mających, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb skarbu publicznego, bez wielkiego naruszenia stosunków gospodarczych i handlowych i bez nałożenia wielkiego ciężaru na kontrybuentów.

W ogóle więc obecne podatki: gruntowy, domowy, zarobkowy i dochodowy, podatek od procentów i kuponów, w nowym systemie

zatrzymane zostaną, będą tylko z uwzględnieniem celów ekonomiczno-gospodarczych wyraźniej rozsegregowane, i w jeden wspólny, jednolity system ujęte.

Projekt do prawa uwzględnia najprzód *przychód* płynący z gruntu, z budynków, z przemysłowego przedsiębiorstwa lub zawodu, lub też z innych źródeł w kształcie procentu od kapitału lub renty, i uważa podatek na źródła te nałożony, jako *podatek od przychodu*. Obok tego podatku i nad nim zaprowadzony być ma podatek ogólny *klasyczno-dochodowy* nałożony nie już na przychód z różnych źródeł płynący, ale raczej na *czysty dochód* każdego z osobna kontrybuenta. Podatki od przychodu spoczywać będą na podstawach ile być może niezmiennych, lub też w dłuższych tylko peryodach czasu zmianie ulegających, podatek zaś klasyczno-dochodowy zastosowany będzie do czystego dochodu, corocznie zmienić się mogącego, i tym sposobem zaprowadzona będzie owa równość ponoszenia ciężarów, która na innej drodze zaprowadzić się nie da. Podatek klasyczno-dochodowy zastąpić ma miejsce dotychczasowych dowolnych dodatków do podatków od przychodu, że zaś będzie zastosowany do istotnego czystego dochodu, nie będzie przeto uciążliwy, a jednak stanowczą będzie pomocą dla zmieniających się potrzeb skarbu publicznego.

W projektowanej więc reformie systemu podatkovania, ogólny podatek klasyczno-dochodowy na największą zasługuje uwagę, z tego przeto powodu istotę jego i znaczenie, gruntownemu rozbirowi poddać zamierzylimy.

Monarchia Austriacka

Wiedeń, 16. stycznia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Książę pruski *Fryderyk Karol* przybył wczoraj wieczorem o godzinie 8. pocztowym pociągiem na dworzec północnej kolei żelaznej. Cesarski wagon dworski wysłany został naprzeciw dostojnemu gościowi aż do Oderberga i ztamtąd przyłączył się do pociągu pocztowego. Na pół godziny przed przybyciem ustawiła się w dworcu kompania honorowa pułku piechoty Króla pruskiego z sztandarem i banda muzyczna. O tym samym czasie zaczęli się zjeżdżać dostojni panowie i władze wojskowe, między tymi komenderujący generał miasta Wiednia, fml. hrabia *Thun*, pruski poseł baron *Werther* i inni. Wszyscy udali się do cesarskiego salonu, gdzie wkrótce przybył także Arcyksiążę *Leopold* w uniformie pułkownika pruskiego. Na wiadomość, że pociąg nadchodzi, wyszedł Arcyksiążę i wszyscy inni na peron, a w kilku minut później nadjechał pociąg. Książę Fryderyk Karol w uniformie pułkownika austriackiego i ozdobiony wielkim krzyżem orderu Maryi Teresy, wyskoczył z wagonu, uściskał witającego go Arcyksięcia Leopolda i ucałował go kilkakrotnie. Muzyka zagrała pruski hymn ludu. Gdy Książę pomówił jeszcze kilka słów z posłem pruskim i komenderującym generałem Wiednia, i gdy tymczasem Arcyksiążę *Leopold* powitał również uprzejmie święte dostojnego gościa, mianowicie generał-lejtnanta barona *Moltkego*, majora *Rossa*, majora *Bernutha* i barona *Loé*, defilowała kompania honorowa z muzyką, poczem Arcyksiążę wsiadł z dostojnym gościem do zamkniętego ekwipażu dworskiego, i obadwaj odjechali do burgu. Reszta obecnych jechała za nimi kilkoma powozami dworskimi. U wyjazdu z dworca zebrały się liczne tłumy ludu, które witały Księcia hucznymi okrzykami. Książę zajął te apartamenty w burgu, które znajdują się w pobliżu tak zwanej kancelaryi nadwornej, a w pół godziny po przybyciu przyjmowali go Najjaśniejsi Państwo. Powitanie skończyło się herbatą w apartamentach cesarskich na pięćdziesiąt osób.

(*Przyjęcie c. k. jeneralnego konszula w Kairze.*) *Gazeta wiedeńska* pisze: Z Kairu donoszą nam o przybyciu c. k. austriackiego jeneralnego konszula p. *Schreiner*a z tym dodatkiem, że przywiózł dla Jego Mości Wicekróla insygnia nadanego temu przez Najjaśn. Pana wielkiego krzyża orderu Leopolda, i doręczył mu je dnia 28. grudnia r. z. na uroczystej audyencji, która odbyła się w pałacu *Khasr-el-nil* ze zwykłym przy takich sposobnościach przepychem orientalnym. Jeneralnego konszula zabrał z pomieszkania mistrz ceremonii *Zeki Bej* czterokonnym powozem galowym i wraz z wszystkimi c. k. urzędnikami konszularnymi, którzy z prefektem policji *Salyh Bejem* zasiedli w dwóch innych powozach, odprowadził na miejsce uroczystego przyjęcia.

Pochód otwierał oddział egipskich ułanów, za nim postępował oddział piechoty, a w końcu oddział straży policyjnej, częścią konno, częścią pieszo, który podług zwyczaju krajowego tworzył szpaler po obu bokach powozów. Za przybyciem do pałacu *Khasr-el-nil* przyjmowany był jeneralny konszul z honorami wojskowymi i salwą artylerji.

Pan *Schreiner* miał przemowę do Króla, w której oświadczył, że Jego c. k. Apost. Mość w najlaskawszem ocenieniu wyraźnych dowodów sympatyj, jaką *Ismail Basza* objawia tak dla najwyższego domu cesarskiego, jako też dla sprawy osiadłych w Egipcie poddanych austriackich, raczył nadaniem wielkiego krzyża orderu Leopolda okazać mu najwyższą żyyczliwość i sympatyę swoją dla jego osoby, i że on sam — jeneralny konszul — będąc zaszczycony zleceniem doręczenia insygniów orderu, poczytuje sobie za szczęście, iż może być przy tej sposobności tłumaczem uczuć swojego Monarchy.

Ismail Basza odpowiedział, że ten dowód cesarskiej żyyczliwości wielce go wzrusza, i załączając do tego prośbę, ażeby wyraz jego wdzięczności przezłany został do stóp tronu Najjaśn. Pana,

oświadczył, że będzie i na przyszłość dokładać wszelkich starań, ażeby popierać interesa austriackiego handlu i austriackich poddanych w Egipcie i utrzymywać dobre stosunki między swoim rządem a cesarskimi władzami reprezentacyjnymi. — Powrót jeneralnego konszula do pomieszkania odbył się potem tym samym uroczystym sposobem.

Francya.

Paryż, 13. stycznia. (*Różne wiadomości.*) Encyklika papieżka wywołała zywą opozycję wyższego duchowieństwa przeciwko rządowi, ośmiu arcybiskupów i biskupów a mianowicie arcybiskup z *Tours*, z *Rennes* i z *Cambrai*, biskup z *Montauban* i inni wystąpili z cierpką protestacją przeciw rozporządzeniu ministeryalnemu, ogłoszenie encykliki zakazującemu, zaś biskupi z *Moulins* i *Poitiers* ogłosili encyklikę z ambony pomimo zakazu. Biskup z *Moulins*, który pierwsze rozporządzenie ministeryalne wyraźnie przekroczył, pozwany został przed radę stanu o nadużycie władzy. Wszakże pozew takowy żadnego skutku nie odniesie, bo biskup jako duchowny w rzeczach duchownych władzy świeckiej nie uznaje. Cesarz pojmuje dobrze przykre to położenie, i sprawa biskupów rozbiwana była na ostatniej radzie ministrów. *Constitutionnel* w wstępnym artykule przez p. *Limayrac* podpisanym powiada, iż złej woli potrzeba, ażeby zapoznać obustronne prawa i obowiązki; zarzuty, z jakimi burzliwa mniejszość przeciw rządowi występuje, żadnej krytyki wytrzymać nie mogą, opozycja ta pochodzi z zupełnego pomieszania wyobrażeń. Błąd jest w tem, iż stawia się obywatela państwa i biskupa na jednej i tej samej linii, zapomina się o rozporządzeniach przez państwo i stolicę świętą jednocześnie przyjętych, i przekazuje się cały ogół mądrych środków, którym Francya od 60 lat zawdzięcza wielkość i bezpieczeństwo religii i wolność sumienia. Artykuł ten przedrukowany został w „*Moniteur des communes*“, będzie zatem plakatowany po wszystkich gminach.

Dzienniki półrządowe występują bardzo umiarkowanie przeciwko biskupom, dzienniki zaś rewolucyjne wściekają się przeciw duchowieństwu i Rzymowi. Na uwagę zasługuje, że dzienniki rewolucyjne utraciły wielką część swych abonentów. *Siècle* drukuje o 1600 egzemplarzy mniej jak w grudniu. *Monitor* wieczorny robi mu wprawdzie wielką konkurencyę, ale zapoznać nie można reakcyi jaka się objawia przeciw nominacyi księcia Napoleona wiceprezsem tajnej rady, a raczej przeciw znaczeniu jakie jej dzienniki rewolucyjne nadawały i reakcyi przeciw wystąpieniu tych dzienników w sprawie encykliki.

Wczoraj był pierwszy w tym roku wielki bal u dworu. Zaproszeni byli ministrowie, ciało dyplomatyczne i wielcy dygnitarze państwa. Cesarz i Cesarzowa przybyli o godzinie 9tej i byli aż do końca kolacyi, która się o północy rozpoczęła. Najlepszy to dowód, że wszystkie wieści o słabości Ich ces. Mości są fałszywe. Dziś Cesarz i Cesarzowa byli na polowaniu w *Saint-Cloud*.

Patrie zapewnia, że oszczędności w budżecie marynarki nie zmienia w niczem stanu floty francuzkiej. Prace rozpoczęte w zupełności już dokonane zostały. Statków wojennych do rozbiorzenia przeznaczonych ma być 33.

Onegdaj zmarł w Paryżu książę *Clermont Tonnesse*, były par Francyi, minister wojny i marynarki od 1827 do 1830 r. Od roku 1830 żył jako człowiek prywatny, nie mieszając się do polityki. Zostawia on dwóch synów, którzy obadwa przeszli do obozu Bonapartystów.

Królestwo Polskie.

(*Różne wiadomości.*) Do gazety krzyżowej pruskiej piszą z Warszawy pod dniem 10. stycznia, iż rząd stara się gorliwie o użycie wielkiej części majątku klasztorów skasowanych na cele wychowania publicznego. Większa część gmachów klasztornych przeznaczona została na pomieszczenie szkół gimnazyalnych i obwodowych, dawniejszy klasztor karmelitów oddany został akademii duchownej do dyspozycyi. Suma 700.000 budżetem przeszlorocznym na cele oświecenia publicznego przeznaczona, podniesiona została o 60% i użyta być ma na pomnożenie szkół i na podniesienie płacy nauczycieli. Uniwersytet warszawski stawiony będzie na równi z innymi uniwersytetami cesarstwa, co od drugiego już półrocza nastąpić ma.

Komitet organizacyjny wydał rozporządzenie, według którego szynkarze nie mogą być obrani wójtami, ci zaś co obrani zostali szynkarstwa zrzec się muszą.

Kronika.

(*Nieszczęsny wypadek.*) W *Bilczu* w obwodzie czortkowskim zginęło w nocy z 5. na 6. b. m. pięć osób, mianowicie kmięć *Andrzej G.*, jego żona i troje małoletnich dzieci przez zagorzenie.

(*Zabójstwo.*) Dnia 5. b. m. znaleziono w *Pasiecznej* w obwodzie stanisławowskim ciało tamtejszego włościanina *Oleksy Cz.*, na którym były znaki gwałtownej śmierci. Dwóch podejrzanych o zabójstwo chłopów wzięto pod śledztwo sądowe.

(*Nowe pokłady złota w wschodniej Syberji.*) Podług dzienników berlińskich miała nadejść do *Petersburga* wiadomość, że w pobliżu *Nerczyńska* we wschodniej Syberji odkryto przeszło pięćdziesiąt pokładów złota, i że w całej okolicy ma się tam znajdować wiele złota.

(Mahmud Bey), astronom wice-króla Egiptu, wydał niedawno godne uwagi dzieło o wieku piramid i ich stosunku do gwiazdy Syryusza. Zmarły wice-król polecił mu zbadać dokładnie położenie i budowę tych olbrzymich pomników. Astronom znalazł, że wielka piramida ma długości kwadratowej podstawy 231 metrów, a wysokości $146\frac{4}{10}$ metrów. Z tego wynika, że powierzchnie boczne tworzą z horyzontem kąt 51 stopni 45 minut. U sześciu piramid w Memfis znalazł prawie taki sam kąt pochylenia, wynoszący średnio 52 i pół stopnia. Ta niezmiennność stopnia pochylenia w związku z okolicznością tą, że piramidy i inne pomniki grobowe wszystkie dokładnie oryentowane są według czterech stron świata, dowodzi, że muszą one mieć jakiś stosunek z firmamentem. Mahmud Bey wykazuje, że gwiazda Syryusz kiedy przechodzi przez południk Gizeh, rzuca prawie prostopadle promienie na południową bocznią powierzchnię piramid. Egipski astronom obrałoby więc następującą wskutek precessyi pozorną zmianę położenia tej gwiazdy na kilka wieków, i ztąd dochodzi do rezultatu, że na 3300 lat przed Narodzeniem Chrystusa promienie Syryusza podczas kulminacji padały zupełnie prostopadle na południową stronę piramid. Zaś według zasad astrologii, siła wpływu gwiazdy jakiej największa jest wtedy, gdy pada prostopadle na jaki przedmiot. Przypuściwszy więc — powiada Mahmud Bey, że piramidy zbudowane były mniej więcej przed 3000 laty, to oczywiście ich boczny powierzchniom umyślnie dawano 52 stopnie pochyłości względem horyzontu, ażeby na nie prostopadle świeciła najpiękniejsza gwiazda nieba, poświęcona bogu Sothis. Piramidy zaś są to grobowce i stoją pod opieką boga Sothis (Toth, Anubis) Data 3300 lat przed Chrystusem zgadza się z obrachunkiem Bunsena, według którego Cheops panował na 3400 lat przed przyjściem Chrystusa.

(Porównawcze tablice) francuskiej dyrekcyi celnej za pierwsze 11 miesięcy roku 1864, wykazują ciągły wzrost obrotu z zagranicą. Wartość przywozu zagranicznych towarów i produktów wynosi za 11 miesięcy z 1861 roku 2,236,709.000 fr., za 1862 rok 2,024,213.000 fr., za 1863 rok 2,224,994.000 fr., za 1864 rok 2,260.360 fr. Wartość wywozu francuskich towarów i produktów wynosi za 11 miesięcy z 1861 roku 1,727,462.000 fr., z 1862 roku 2,012,992.000 frank., z 1863 roku 2,399,191.000 fr., z 1864 roku 2,624,641.000 fr.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 16. stycznia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męcz pszenicy (81 H) 2 złr. 98 c.; żyta (76 H) 1 złr. 91 c.; jęczmienia (66 H) 1 zł. 57 c.; owsa (45 H) 1 zł. 7 c.; hreczki 1 złr. 39 c.; ziemniaków 1 złr. 66 c.; cętnar siana 1 zł. 39 c.; okotów 64 c., sąg drzewa bukowego 11 złr. 37 c., sosnowego 9 zł. 3 c.

(Dla obrony.) *Gazeta narodowa* w nr. 12. na czele swego tygodniowego sprawozdania handlowego, które dotychczas podawała według naszych sprawozdań, pisze: „Ze sprawozdania tygodniowego w *L. Z.*, które w dziwny sposób mija się z prawdą co do cen zbożowych i w nieodgadnionym interesie spekulantów albo niższe, albo wyższe (niż prawda) podaje cyfry stosownie do manewrów spekulantów, opuszczamy dziś całą partycję o cenach.“ *L. Z.* daje odpowiedź na te niestusne posądzenia, którą i my tem chętniej powtarzamy, ileż sprawozdania nasze z tych samych pochodzą źródeł, co sprawozdania *L. Z.* Na poparcie twierdzenia, że nasze ceny, które są cenami wywozowymi a nie miejscowymi targowemi, nie zgadzają się z prawdą, nie przytacza „*Gaz. Nar.*“ żadnego dowodu, i tych cen nieprawdziwych nie zastępuje prawdziwymi. Choćby jednak nasze doniesienia były niedokładne, dziennik rzeczony nie ma prawa do niczem nieusprawiedliwionego podejrzewania nas, jakobyśmy umyślnie w interesie spekulantów mylnie podawali doniesienia, a podejrzewania takie, które są tylko złośliwym oszczerstwem, nie tylko nie zdołają nikogo przekonać, lecz owszem obudzają podobne podejrzenia przeciw tym, od których pochodzą.

Złoczów, 8. stycznia. W II. połowie z. m. były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów na targach w obwodzie sanockim.

	Miejsce targu:					
	Busk	Kamionka	Sasów	Radziechów	Załośce	Złoczów
walutą austriacką						
Męcz pszenicy . . .	2 52	2 72	2 75	2 20	2 25	3 51
„ żyta . . .	1 47	1 16	1 30	1 50	1 50	1 82
„ jęczmienia . . .	1 36	1 60	1 20	1 40	1 50	1 50
„ owsa . . .	84	1 15	70	80	85	1 .
„ hreczki . . .	1 47	1 40	1 40	1 55	1 40	1 .
„ kukurudzy . . .	60	70	80	60	60	1 26
„ ziemniaków . . .	80	30	25	1	20	1 30
Cętnar siana . . .	80	30	25	1	20	1 30
„ wełny . . .	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu . . .	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego . . .	7 60	5 .	1 .	5 .	7 55	5 60
„ „ miękkiego . . .	6 40	3 60	2 50	3 50	5 27	4 50
Funt mięsa wołowego . . .	12 .	10 .	10 .	11 .	12 .	12 .
Mas okowity . . .	40 .	.	48 .	45 .	36 .	40 .

Ostatnia poczta.

Berlin, 16. stycznia. *Nordd. Allg. Ztg.* powiada co do ogłoszonych w wiedeńskiej *Presse* depesz pruskich i austriackich: Podanie osnowy jednej — austriackiej — depeszy nie da się dołączyć, gdyż jako całościem poufna została tu tylko odczytana nie doręczona; druga zaś jest w podaniach swoich po części prawdziwa, po części fałszywa, a po części przekrecona. — Na jutrzejszym posiedzeniu izby deputowanych przedłoży rząd wnioski.

Par yż, 16. stycznia. *Monde* ogłasza protest kardynała arcybiskupa z Lugdunu, pana Bonalda. Do dziś nadeszło do czterdziestu protestów. Donnet miał pisać do Ojca św. list z ubolewaniem nad sporem, wywołanym bulą. Kardynał Antonelli, który wraz z 13 innymi kardynałami głosował za niestosownością tego środka, miał przeszkodzić umieszczeniu wykazu błędnych dotryn w *Giorn. di Roma*. — Przypuszczają za rzecz możliwą, że senat zaprotętuje przeciw cytacyi kardynała Mathieu, ponieważ jako senator jest on nietykalny. Sądzą także, że swobodna dotąd dyskusya dzienników o kwestyach religijnych zostanie ograniczona. — Zapowiedziana została nowa pożyczka meksykańska w sumie 60 milionów franków.

Nowy York, 5. stycznia. Kood przekroczył rzekę Tennessee. Generał Granger stoi o 30 mil od Mobile. — Obiega pogłoska, że flota admirała Porter odplynęła z pod Wilmington. Generał Thomas posuwa się naprzód. Pod Petersburgiem próbowano otworzyć kanał Dutschgap, ale nie powiodło się. Wiadomość utrzymuje, że ministrowie Fessenden i Seward zrezygnowali. Meeting mieszkańców Savannah oświadczył się za przyłączeniem Georgii do Unii północnej.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. stycznia.

Hotel George: PP. Ilnicki P. c. k. nac. pow., z Kołomei. — Mysłowski A., z Zubczy. — Rulikowski L., z Krakowa. — Juvan B. c. k. kap., z Stanisławowa. — Blum G. c. k. kap., z Stryja. — Szeliski H., z Kozowy.

Hotel europejski: Barański K., z Chłopcyc. — Br. Lewartowski Alex., z Hoczwi.

Hotel angielski: Kriegshaber A., z Iwaczowa. — Treter H., z Lonia. — Udrycki A., z Wielkich mostów. — Zaklika K., z Hawłowca.

Hotel Langa: Hr. Łączyński H., z Dmytrowic. — Hackhofer A. c. k. kap., z Stryja.

Zajazd Kuhna: Stanek Wac., z Żędowic. — Ehrenzweig-Weber Alf., z Sieleca.

Pod białego konia: Papara J., z Dalnicza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. stycznia.

PP: Truskolawski M. c. k. maj., do Przemyśla. — Laskowski L. c. k. rotm., do Berna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. stycznia 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	320 65	-- 14	84.1	połud.wsch. sł.	pogoda
2. god. po poł.	321 05	+ 45	69 9	poł.zach. „	pochmurno
10. god. wiecz.	321.78	+ 0.6	78.2	południowy „	pogoda

T E A T R.

Dzisiaj pierwsza wielka reduta.

Kurs Lwowski.

Dnia 17. stycznia.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski . . . . . wal. austr.	5	39	5	43
Dukat cesarski . . . . . „ „	5	41	5	46
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . „ „	9	40	9	53
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	81	1	84
„ papierowy rosyjski . . . . . „ „	1	48	1	50
Talar pruski . . . . . „ „	1	72	1	73
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . „ „	—	—	—	—
Galic. listy zastawne w. a. za 100 zł.	72	58	73	33
„ „ m. k. za 100 zł.	76	22	76	87
Galicyskie obligacye indemnizacyjne } bez kuponów	73	—	73	75
5% Pożyczka narodowa	80	—	80	75
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika)	222	67	224	75

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 17. stycznia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	72	60
5% pożyczka narodowa	80	50
Losy z 1860 roku	95	80
Akcyje banku wiedeńskiego	799	—
„ „ kredytowego	183	10
Londyn, 10 funtów szterlingów	114	80
Srebro	114	25
Dukat pojedynczy	5	42 $\frac{1}{2}$